

Karlskrona kommun

Beslut för gymnasieskola med introduktionsprogram

efter prioriterad tillsyn i Fischerströmska gymnasiet
belägen i Karlskrona kommun

Tillsyn i Fischerströmska gymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Karlskrona kommun under vårterminen 2015. Fischerströmska gymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 10 februari 2015 och den 12 februari 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Det saknas nationell statistik för kunskapsresultaten på introduktionsprogram. Fischerströmska Gymnasiet har efter tillsynsbesöket inkommit med en sammanställning gällande uppnådda kunskapsresultat under föregående läsår. Det framgår hur lång tid elever varit inskrivna på respektive inriktning av introduktionsprogram samt antalet uppnådda betyg i olika grundskoleämnen samt antalet satta betyg i olika gymnasiekurser.

Av de uppgifter som skolan redovisat framkommer att merparten av de betyg som sattes i grundskoleämnen var E. För gymnasiekurserna var det vanligast förekommande betyget C. I skolans sammanställning saknas uppgift om hur många elever som uppnådde behörighet till ett nationellt program. Det finns inte heller någon uppgift om gällande elever som avbrutit sina studier eller någon angivelse gällande de elever som avslutat sin utbildning om de gått vidare till andra studier eller arbete.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-10-05
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2015-10-05
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2015-10-05
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2015-10-05
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-10-05
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-10-05
Ytterligare brister	Föreläggande	2015-10-05

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Fischerströmska Gymnasiet visar att det finns brister inom flertalet av de processer som Skolinspektionen har i uppdrag att granska.

Av utredningen framgår att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Trots låga kunskapsresultat och svag genomströmning av elever har det inte föranlett någon analys från skolans rektor hur skolan axlar sitt uppdrag, vare sig gällande vilka förväntningar som eleverna möts av eller hur undervisningen bedrivs.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan behöver säkerställa att undervisningen inom primärt inriktningen språkintröduktion bedrivs utifrån gällande ämnesplaner. Vidare behöver skolan säkerställa att undervisningen anpassas efter elevernas behov och förutsättningar. Ett viktigt verktyg i detta arbete är att säkra en god överlämning både externt och internt så att undervisande lärare får ta del av det underlag som finns gällande var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling och därmed kan planera undervisningen utifrån detta. Detta gäller inte minst i arbetet med nyanlända elever där en gedigen kartläggning och ett validerande förhållningssätt bland skolans personal, såväl lärare som stödfunktioner och rektor, är viktiga delar i arbetet mot en god måluppfyllelse.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det är angeläget att skolans systematiska kvalitetsarbete förstärks på så sätt att det används som ett verktyg för att identifiera de utvecklingsbehov som finns, och att detta underlag sedan får styra vilka förbättringsinsatser som behöver vidtas. Det är viktigt att ett systematiskt kvalitetsarbete fångar de kärnprocesser som dagligen pågår inom skolans verksamhet och ett led i detta är att göra de som verkar i dessa processer, lärare, elevhälsa och övrig personal, delaktiga i detta arbete. Det är också viktigt att huvudmannen upprättar en plan för introduktionsprogrammen som därigenom kan ge skolenheten ledning gällande hur verksamheten ska planera och genomföra utbildningen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskrona kommun att **senast den 5 oktober 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser.

Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärtilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlskrona kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6§ skollagen, Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program SKOLFS 2010:14, 4 kap. 1 § gymnasieförordningen, Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)
- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)
- Lärarna stärker elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära (Lgy 11 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att undervisningen utgår ifrån tillämpliga kursplaner och ämnesplaner

Se till att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. I detta ingår att klargöra målen för eleverna så att de förstår syftet med undervisningen och därigenom bättre kan se och förstå sin egen kunskapsutveckling.

Se till att det vid planering och genomförande av undervisningen tas hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Se till att lärarna stärker elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära.

Motivering till bedömning av brist

Utbildningen ska bedrivas utifrån tillämpliga styrdokument

Inom varje inriktning på introduktionsprogram kan det enligt skolförfattningarna erbjudas såväl undervisning i grundskoleämnena som gymnasiala kurser. Denna undervisning ska utgå från och bedrivas utifrån tillämpliga styrdokument, dvs tillhörande ämnes- eller kursplan. Av intervjuer med skolledning, elevhälsa, lärare och elever framgår att man inom språkinträdning valt att organisera utbildningen genom att dela in eleverna i olika grupper beroende på de förkunskaper som skolan bedömer att de har när de skrivs in på skolan. Av intervjuer med skolledning och elevhälsoteam framgår att det primärt inom "nybörjargrupperna" råder otydlighet gällande vilka styrdokument som egentligen undervisningen bedrivs utifrån. Biträdande rektorer uppger att det varierar i vilken utsträckning undervisningen planeras och genomförs utifrån nationella mål som är tillämpliga för utbildningen. Tidigare erfarenheter inom lärarkollegiet gällande undervisning i andra skolformer, primärt inom SFI, uppges påverka hur undervisningen bedrivs i nybörjargrupperna vilket enligt biträdande rektorerna medför att följsamheten gentemot kursplanernas krav inte är tillfredsställande. Rektor uppger att hen inte har kunskap om vilka styrdokument som ligger till grund för undervisningen i dessa grupper. Elevhälsoteamet framhåller att läroplanen inte är tillräckligt implementerad vilket medför att eleverna inte får den undervisning som de har rätt till. Elevhälsoteamet uppger också att man försökt introducera skolverkets stödmaterial Nya Språket Lyfter, men att det varierar i vilken utsträckning det används eller ej. Under lärarintervjun ges knapphändiga svar på frågan vilka styrdokument som används i "nybörjargrupperna" och hur dessa används för att planera och genomföra undervisningen. De intervjuade lärarna bekräftar också elevhälsoteamets utsaga gällande att det varierar i vilken utsträckning man valt att hörsamma elevhälsoteamets rekommendationer gällande exempelvis användandet av stödmaterial Nya Språket Lyfter.

Av Skolinspektionens utredning framgår också att skolan inte säkerställt att undervisningen inom språkinträdning främst rörande elever med mycket ringa förkunskaper bedrivs utifrån tillämpliga kursplaner. Intervjuer med såväl skolledning, elevhälsa och lärare, ger vid handen att det varierar i vilken

utsträckning undervisningen planeras och genomförs utifrån det centrala innehåll som följer av tillhörande kursplan.

Utifrån ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att utbildningen vid Fischerströmska Gymnasiet inte till fullo utgår ifrån och omfattar målen i respektive kurs/ämnesplan.

Undervisning ska innebära ett aktivt lärarstöd

Undervisningen ska innebära ett aktivt lärarstöd för eleverna. I detta ingår att genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Ett aktivt lärarstöd inbegriper således undervisning där målen klagörs för eleverna, och där läraren arbetar genomgående med att hjälpa eleven förstå syftet med den undervisning som bedrivs.

Av intervjuer med elever inom inriktningen språkintröduktion framgår att det är deras uppfattning att det inte tydliggjorts för dem vad som är syftet med undervisningen och vad de behöver kunna för att anses ha nått upp till målen, vilket enligt eleverna är särskilt bekymmersamt då undervisningen bedrivs i nivågrupper. De intervjuade eleverna uppger att det inte alltid är klart vad som krävs för att man ska anses vara klar med en grupp där undervisningen bedrivs på en mer grundläggande nivå innan man får flytta vidare till en grupp med högre svårighetsnivå. De intervjuade eleverna uppger vidare att de sällan pratar om kunskapskrav, utan att de mer får information av slaget att det tar en viss tid, till exempel 2 år att bli färdig, och de intervjuade eleverna ger uttryck för stor frustration över att det upplevs ta så lång tid innan de bedöms vara klara.

Av intervjuer med lärare framgår att det varierar i vilken utsträckning målen klagörs för eleverna, och att det upplevs som svårt att förmedla dess innebörd, särskilt i de grupper som undervisar nybörjare, dvs. elever med liten skolbakgrund. Av intervjun med lärare framgår också att det är brukligt att en tidsangivelse anges istället för information om vilket mål undervisningen är inriktad mot och som eleven därmed ska sträva efter. Av intervju med elevhälsoteamet framgår att elevhälsan också är medvetna om att eleverna upplever att de inte förstår vad som krävs för att uppnå kunskapskraven, och att de upplever att feedbacken från lärarna inte är tydlig. Elevhälsoteamet uppger vidare att skolan behöver arbeta med läroplansutveckling och därigenom säkerställa att alla elever får såväl klagörande information om målen som tydlig respons kopplat till den egna progressionen så att det därmed blir synligt för eleven vad undervisningen syftar till. Såväl biträdande rektorer som rektor uppger att de känner till att elever ger uttryck för frustration över att det tar så lång tid och att det inte i tillräcklig omfattning är

känt för eleverna vad som undervisningen syftar till och som därmed krävs av dem för att de ska anses ha nått upp till målen och därmed kunna gå vidare.

Skolinspektionens utredning visar således att undervisningen på skolan inte i tillräcklig utsträckning innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. Målen och syftet med undervisningen tydliggörs inte alltid för eleverna, och detta får till följd att eleverna inte förstår vad som krävs av dem för att de ska anses ha uppnått kunskapskraven. Utredningen visar också att eleverna därigenom har svårt att skatta sin egen progression och upplever stor frustration över att det i deras uppfattning tar väldigt lång tid att bli klar med sin utbildning. Mot denna bakgrund för Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete med att erbjuda ett aktivt lärarstöd inte uppfyller författningarnas krav.

I undervisningen ska hänsyn tas till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter, och tänkande

Enligt skolförfattningarna ska det i utbildningen tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande och främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. I detta ingår att säkerställa att det sker en fullgod kartläggning av nyanlända elevers bakgrund och kunskaper samt att relevant information om varje elev överlämnas till undervisande lärare vid interna överlämningar.

Undervisningen måste sedan planeras och genomföras utifrån den information som framgår av till exempel skriftliga bedömningar från avlämnande högstadieskola, underlag från kartläggning av nyanländ elev, eller intern överlämning från annan undervisande lärare.

Samtliga intervjuer med såväl lärare, skolledning som elevhälsoteam, framhåller att det är viktigt med relevant information om vad eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling för att med detta som utgångspunkt planera undervisningen på bästa sätt. Såväl lärare, elevhälsa som skolledning uppger att det varierar i vilken utsträckning de har tillgång till ändamålsenliga skriftliga bedömningar från avlämnande högstadieskola gällande ämnen som eleven ännu ej uppnått betyget E i. Enligt de intervjuade lärarna medför detta att man behöver lägga mer tid på att kartlägga elevens kunskaper än vad som varit fallet om den skriftliga bedömningen tydligt angett vilka områden som eleven klarat av, och varför eleven ännu ej uppnått kunskapskraven. Det framgår också av lärarintervjun att det finns en upplevelse av att skolans interna rutiner gällande överlämningar inte alltid fungerar tillfredsställande. Detta uppges få till följd att viktig information gällande enskild elev inte alltid

överlämnas till mottagande lärare i samband med förändringar i elevens planering, till exempel då en elev antas på en annan inriktning på introduktionsprogram eller går vidare till en annan kurs eller annan insats inom programmet. Intervjuade lärare uppger att de ofta får "jaga" omdömen från elevens tidigare skola, eller bland andra kollegor. Brister i intern överlämning gällande relevant information bekräftas även av elevhälsoteamet. Av intervjuer med såväl lärare som elevhälsa framgår att brister i överlämning försvårar för lärarna att planera undervisningen på ett ändamålsenligt sätt för eleverna, och det därmed är svårt att anpassa undervisningen fullt ut efter elevernas olika behov.

Gällande de elever som antas till inriktningen språkintröduktion uppger samtliga intervjuade att man på skolan genomför en enklare kartläggning tillsammans med tolk. Enligt lärare, elevhälsa och skolledning används vanligen inte kommunens mottagningscentral "Välkomsten" för detta ändamål då denna inte uppges vara öppen för elever som tillhör gymnasieskolans målgrupp. Elevhälsoteamet uppger dock att den kartläggning som genomförs på skolan är anpassad till dess verksamhet, men att det likväl kan vara svårt att få en verklig uppfattning om till exempel elevens skolbakgrund. Biträdande rektor bekräftar elevhälsoteamets utsaga och uppger att den inbyggda spännvidden gällande elevernas olika erfarenheter gällande skolbakgrund samt livssituation i övrigt i det land som de lämnat bidrar till komplexiteten, och att det inte alltid är så lätt att få klarhet i vad den enskilda eleven har för behov.

Intervjuade elever uppger att det varierar i vilken utsträckning skolan tar hänsyn till deras tidigare kunskaper. En del intervjuade elever ger uttryck för att deras nya lärare visste vad de behövde jobba vidare med och att man snabbt fick till en planering för vad som krävdes. Andra intervjuade elever, ger uttryck för att de inte uppfattar att skolan tar någon hänsyn till deras tidigare kunskaper, och att skolan endast i något enstaka ämne såsom matematik har något system för att kontrollera deras tidigare kunskaper. Flertalet av de elever som Skolinspektionen intervjuat uppger att de fått "börja om". Elever som tidigare gått på språkintröduktion, men sedan flyttat över till individuellt alternativ uppger att de nu läser samma ämnen med tillhörande innehåll som de gjorde på språkintröduktion. Biträdande rektor bekräftar att man "laborerar" med språkintröduktion och att man nu börjat erbjuda ett slags ämnesundervisning utöver undervisning i svenska som andraspråk.

Intervjuade lärare uppger att det är svårt att anpassa undervisningen efter alla de mångfacetterade behoven som finns i en undervisningsgrupp. De intervjuade lärarna uppger vidare att det är deras uppfattning att den kartläggning som genomförs på skolan är alltför ytlig för att kunna ge dem ett adekvat underlag för planering av undervisningen.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns brister i skolans sätt att arbeta med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter, och tänkande.

Såväl lärare som elevhälsoteam uppger att avsaknad av relevant bakgrundsinformation gällande elevens tidigare skolerfarenheter försvårar för dem att möta eleven där den befinner sig i sin kunskapsutveckling. Utredningen visar att såväl skolans kartläggning av nyanlända elever som uppges vara alltför grund som brist på intern överlämning mellan enhetens lärare medför att undervisningen i alltför låg grad anpassas efter elevens behov. Intervjuade elever har därtill gett tydliga utsagor som bekräftar de svårigheter som lärarna pekar ut, och de intervjuade eleverna uppger att de upplever stor frustration över att utbildningen enligt dem tar så lång tid vilket enligt eleverna beror på att deras tidigare kunskaper inte tillmäts någon vikt. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med att i undervisningen ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, inte uppfyller författningarnas krav.

Lärarna ska stärka elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära

Enligt läroplanen ska lärarna stärka elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära.

Av intervjuer med lärare, elevhälsoteam, och skolledning framgår att det varierar i vilken utsträckning eleverna möts med höga förväntningar och en tro på deras förmåga att lära. Intervjuer med skolledning, elevhälsa och lärare ger uttryck för en god omsorg om eleverna och att man vill dem väl. Dock framgår det av intervjuer med lärare att de anser att många av eleverna inom framförallt språkintröduktion har betydande svårigheter och mycket svårt att nå målen och för en del elever anses inte detta vara möjligt överhuvudtaget. Det framförs i lärarintervjun att elever ibland blir överåriga och får gå vidare till vuxenutbildning utan att ha nått målen och att den verksamhet som skolan bedriver för dessa elever mer är att betraktas som förvaring då deras möjligheter att nå målen uppges vara begränsade. De intervjuade lärarna uppger också att de är medvetna om att många elever kommer att ha svårt att nå målen, men att de får låtsas som att det är möjligt för att denna uppfattning inte ska ha menlig inverkan på elevernas motivation. Av lärarintervjun framgår också att man inom språkintröduktion inte använder studie- och yrkesvägledaren i någon större utsträckning eftersom information om nationella program på gymnasiet uppges kunna ge eleverna falska förhoppningar. Det framkommer också att man funderat över huruvida vissa elever är i rätt skolform. I intervjun med skolledningen; både biträdande rektorer och rektor, framförs att läraruppdraget är förenat med särskilda utmaningar på skolenheten då eleverna utgör en mycket heterogen grupp och

att undervisande lärare därtill inte heller är helt samstämmiga i hur man ska möta elevernas behov på bästa sätt och att det varierar avseende vilka förväntningar lärarna har på eleverna.

Skolledningens utsaga bekräftas även av elevhälsoteamet som framhåller att det finns en spännvidd i lärarkollegiet avseende deras förväntningar på eleverna och att det är skolledningens bedömning att man har en bit kvar innan verksamheten kan anses arbeta på ett inkluderande sätt. Elevhälsoteamet uppger också att det förekommer att den enskilda eleven blir bärare av problemet i de fall då denne har svårigheter i sin skolsituation vilket yttrar sig i att det inom lärarkollegiet framhålls att eleven behöver enskild speciallärarundervisning bortom klassens ram alternativt spekulationer kring huruvida eleven är i rätt skolform. Elevhälsoteamet säger också att lärarna "inte har särskilt höga förväntningar". De elever som Skolinspektionen intervjuat uppger att det är deras uppfattning att merparten av undervisande lärare tror på deras förmåga, men att det också förekommer lärare som de upplever inte bryr sig om hur det går för dem.

Skolinspektionens utredning visar att det varierar i vilken utsträckning lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. Intervjuer med lärare, elevhälsa och skolledning visar att elever inte samstämmigt möts med höga förväntningar och att elever i viss utsträckning blir bärare av de problem som skapas i undervisningssituationen när en elevs behov inte matchas av den undervisning som bedrivs. Elevhälsoteamet uppger att det finns ett exkluderande synsätt bland delar av lärarkollegiet som yttrar sig genom att det förespråkas att "andra kompetenser" såsom socialpedagoger och speciallärare ska ta över och bedriva undervisningen i de fall det av lärarna inte uppges fungera tillfredsställande i klassrummet. Intervjuade elever bekräftar att det varierar i vilken utsträckning deras lärare ger uttryck för och visar att de tror på elevernas förmåga att lära. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med att stärka elevernas självförtroende samt vilja och förmåga att lära inte till fullo uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som

eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlskrona kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8–9 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Se till att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd så ges eleven sådant stöd.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ska ansvariga på skolan skyndsamt utreda elevens behov av särskilt stöd om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte varit tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Visar utredningen att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Av intervjuer med lärare, elevhälsoteam och skolledning framgår att skolan nyligen tagit fram nya rutiner för hur arbetet med särskilt stöd ska bedrivas vid skolenheten, men att dessa ännu inte till fullo är implementerade inom verksamheten. Intervjuade lärare uppger att de i förekommande fall gör extra anpassningar som de bedömer behövs, men om det sedan visar sig att dessa inte har avsedd effekt varierar det i vilken utsträckning de anmäler detta till elevhälsoteamet där rektorn ingår. Enligt de intervjuade lärarna upplevs det inte alltid som meningsfullt att anmäla ett elevärende till elevhälsan. Enligt lärarna beror detta dels på att det inte alltid genomförs utredningar av elever som misstänks vara i behov av särskilt stöd och att i de fall de anmält ett elevärende till elevhälsan har utredningen tagit lång tid och det upplevs som svårt att ge eleven rätt hjälp under tiden utredningen pågår. Dessa lärare uppger att de påtalat under en längre tid att de behöver hjälp för att möta elevernas behov, men det är deras uppfattning att tillgången på speciallärare och specialpedagog är alltför knapp och att de därför i hög grad lämnas ensamma med att ge eleverna rätt hjälp. De intervjuade lärarna uppger också att de upplever sin arbetsbelastning som mycket hög och att detta påverkar deras möjligheter att ge elever i behov av särskilt stöd den hjälp som en utredning visat att de behöver. Av lärarintervjuerna framgår också att de ibland inte ser det som meningsfullt att utreda en elev då de inte anser att de har möjlighet inom ramen för sin arbetstid att ge ytterligare en elev den hjälp som behövs. Detta medför enligt lärarna att de ibland underlåter att anmäla en elevs stödbehov till elevhälsoteamet, och eleven får hålla till godo med extra anpassningar. Av lärarintervjun framgår även att det trots att det finns många elever som är i behov av särskilt stöd så är det sällan som det upprättas några åtgärdsprogram. Undervisande lärare uppger också att i de fall åtgärdsprogram upprättats är då "det gått helt gale", dvs att åtgärdsprogrammet blir ett slags dokumentation i efterhand för att påvisa vad som gjorts snarare än ett aktivt verktyg i arbetet med att ge eleven rätt typ av särskilt stöd.

Elevhälsoteamet bekräftar att skolans rutiner är nya och att dessa inte är helt implementerade bland alla lärare ännu. Det är elevhälsans uppfattning att det

finns högt ställda förväntningar bland lärarna att speciallärare och specialpedagog har exakta lösningar, ett slags "trollspö", och det är elevhälsans uppfattning att det finns ett behov av att i högre utsträckning anpassa undervisningen utifrån elevernas förutsättningar. Elevhälsoteamet bekräftar också lärarnas utsaga gällande att det ibland kan dröja innan ett elevärende anmäls till elevhälsoteamet där rektor ingår och att det är oklart om verkligen alla ärenden anmäls och att elever som är i behov av särskilt stöd därigenom får den hjälp som de behöver. Enligt elevhälsan varierar det även i vilken utsträckning undervisande lärare verkställer de åtgärder som föreslagits av specialpedagog inom ramen för till exempel en utredning. Elevhälsan bekräftar även att det endast upprättats ett fåtal åtgärdsprogram då hela skolan med de erbjudna introduktionsprogrammen anses vara "en åtgärd i sig".

Biträdande rektorer bekräftar elevhälsans utsagor gällande bristfällig implementering av skolans nya rutiner kring särskilt stöd, och även att det varierar i vilken utsträckning de åtgärder som specialpedagogen rekommenderat som en del i särskilt stöd för enskild elev verkställs av undervisande lärare. Enligt biträdande rektor förekommer det bland vissa lärare ett exkluderande förhållningssätt som innebär att de anser att stöd ska ges utanför klassrummet av någon annan än undervisande lärare. Biträdande rektorer uppger också att det finns elever på skolan "som de inte vet vad de ska göra med" där de upplever att det är svårt att möta elevens behov. Det är rektors uppfattning att skolan troligtvis identifierar alla elever som är i behov av särskilt stöd, men rektor kan inte uppge hur många elever det rör sig om. Rektor uppger också att det bara är ett fåtal som har åtgärdsprogram. Rektor uppger vidare att det är hans bedömning att det är ganska få elever på skolan som är i behov av särskilt stöd då utbildningen på introduktionsprogram enligt rektorn är att betrakta som en åtgärd i sig.

Skolinspektionen har tagit del av samtliga åtgärdsprogram som upprättats under innevarande läsår (3 st). Av dessa framgår att skolan föreskrivit åtgärder som inte är möjliga att genomföra på en gymnasieskola utifrån skolförfattningarnas krav, bland annat har det beslutats om anpassad studiegång och undervisning i särskild undervisningsgrupp.

Av intervjuer med lärare, elevhälsoteam, och skolledning framkommer även att det vid skolenheten finns elever som är i behov av studiehundledning på modersmålet, men att skolan inte har möjlighet att erbjuda alla dessa elever denna insats då de saknar personal inom vissa språk. Denna utsaga bekräftas även av huvudman i samband med kommunikering av underlag inför upprättandet av detta tillsynsbeslut.

Utredningen visar att skolan inte säkerställer att elever som har svårigheter i sin skolsituation och inte når upp till kunskapskraven utreds skyndsamt såsom skollagen föreskriver.

Utredningen visar att det vanligen genomförs extra anpassningar, men i de fall dessa inte bedöms vara tillräckliga anmäls inte alltid eleven till elevhälsan och följaktligen utreds inte alltid eleven för att ta reda på om det även finns behov av särskilt stöd. Det framgår även att i de fall en elev faktiskt utretts så verkställs inte alltid de insatser gällande särskilt stöd som beslutats för eleven. Vidare visar utredningen att inte alla elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får tillgång till denna insats vilket innebär att dessa elever inte får det särskilda stöd som de bedöms ha behov av.

Sammanfattningsvis bedömer därför Skolinspektionen att skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd i de fall extra anpassningar inte haft avsedd effekt är bristfälligt samt att skolan inte erbjuder elever som är i behov av särskilt stöd det stöd som de behöver och har rätt till.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlskrona kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 15 kap. 20§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att eleven informeras om sin utveckling mot de nationella målen.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ska eleven informeras om sin utveckling mot de nationella målen. Detta innebär att eleven ska göras delaktig i sin utveckling genom att löpande under studietiden informeras om sin kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Som tidigare nämnts under punkten undervisning och lärande uppger intervjuade elever att de inte upplever att det är tydligt för dem vad som krävs för att de ska gå vidare i sin kunskapsutveckling. Elever uppger att de inte sällan får vaga svar på sina frågor rörande hur de ligger till i sina ämnen, och det är deras uppfattning att de nationella proven alltid är utslagsgivande. De intervjuade eleverna uppger vidare att det också varierar i vilken utsträckning de får löpande information om sin progression under året, och att det är deras uppfattning att inte alla lärare vet vad de som elever egentligen kan. Av intervjuer med lärare framgår att det varierar i vilken utsträckning eleverna får återkoppling på sina insatser, och information om hur de ska arbeta att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Biträdande rektorer uppger att det är deras uppfattning att formativ bedömning är ett utvecklingsområde inom skolenheten. Biträdande rektorer uppger vidare att man som ett led i detta arbete uppmuntrat lärarna i att delta i en kurs kring formativ bedömning som Skolverket står bakom, men att det varierar i vilken utsträckning lärarna deltagit i denna. Denna utsaga bekräftas även av elevhälsoteamet som uppger att skolan i högre utsträckning behöver möta eleverna där de befinner sig i sin kunskapsutveckling och att det finns brister i skolans arbete med bedömning samt att skolan behöver arbeta med att implementera läroplanen så att uppdraget blir tydligt. Rektor uppger också i intervju att det behövs en samsyn

kring bedömning och att det mycket osäkerhet kring det nya betygssystemet, och skolan därför har det som ett prioriterat utvecklingsområde.

Skolinspektionens utredning visar att inte alla elever informeras om sin utveckling mot de nationella målen. Eleverna uppger i intervju att det varierar i vilken utsträckning de får återkoppling på sitt arbete, och att de inte sällan känner sig osäkra på var de befinner sig i sin kunskapsutveckling. Intervjuer med lärare ger vid handen att det förekommer en varierande praktik och att inte alla elever får information om sin progression vilket också bekräftas av skolledningen som även uppger att formativ bedömning är ett utvecklingsområde på skolan. Utifrån detta gör Skolinspektionen bedömningen att skolan inte på ett fullgott sätt informerar varje elev om sin utveckling mot de nationella målen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlskrona kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det vid skolenheten bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. I det målinriktade arbetet ingår också att se till att det varje år utifrån en kartläggning av verksamhetens faktiska behov, upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt rektor består enhetens förebyggande arbete av arbetet med den likabehandlingsplan som upprättats vid enheten. Inför tillsynen har Skolinspektionen fått ta del av den senast upprättade likabehandlingsplanen. Denna upprättades läsåret 2012/2013. Enligt rektor är det kurators arbetsuppgift att årligen utarbeta en ny plan, men då det varit rotation på kuratorstjänsten har det inneburit att denna arbetsuppgift fallit mellan stolarna och inte "blivit av". Rektor uppger även att man satt in fritidsledare på skolan som åtgärd för att hantera konflikter som uppstått mellan olika grupperingar på skolan. Enligt rektor inrättades dessa tjänster för flera år sedan, men insatsen har inte utvärderats på något sätt, men det är ändå rektors uppfattning att det blivit lugnare på skolan. Fritidsledarna uppger i intervju att det fortfarande förekommer grupperingar på skolan, och även om mestadels är lugnt i skolans miljöer har det också uppstått konflikter och kränkningar gentemot elever från andra skolor när de vistas i gemensamma lokaler såsom korridorer, rastutrymmen eller matsal. Fritidsledarna bekräftar rektors utsaga att deras arbete inte följs upp och framhåller att en tydlig utvärdering med tillhörande arbetsbeskrivning hade behövts för att de skulle kunnat arbeta mer effektivt och ändamålsenligt. Biträdande rektorer bekräftar fritidsledarnas utsaga gällande de kränkingsfall som förekommit och beskriver i intervju de insatser som vidtagits med anledning av det som inträffat. Av intervjun framkommer också att man ser behov av att arbeta mer med sin likabehandlingsplan och därigenom sätta in ytterligare insatser för att öka tryggheten för eleverna på skolan.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att det saknas ett tydligt målinriktat arbete med syfte att motverka kränkande behandling av elever. Det saknas en plan mot kränkande behandling som är upprättad för aktuellt läsåret och som utgår från en kartläggning av verksamhetens behov. Samtliga

intervjuer ger vid handen att skolans förebyggande arbete till stor del består av den arbetsprocess som leder fram till planen mot diskriminering och kränkande behandling, och att denna process inte genomförts på något systematiskt eller sammanhängande sätt sedan läsåret 2012/2013 då den senast upprättade planen togs fram. Utifrån ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att det saknas ett målinriktat arbete med syfte att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlskrona kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska elevhälsan främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Av intervjuer med elevhälsoteamet framgår att de upplever att de inte har möjlighet att arbeta hälsofrämjande och förebyggande på ett fullgott sätt gentemot skolans alla elever. Skolsköterskan uppger att vaccinationer och journaleftersökning för elever som är nyanlända upptar en stor del av tiden, och att det får till konsekvens att det inte finns möjlighet att erbjuda hälsosamtal till alla elever. För de elever som tillhör Carpe Diem och som befinner sig i andra lokaler ca 7 km bort uppger elevhälsoteamet samlat att de oftast inte arbetar gentemot denna elevgrupp. Det intervjuade elevhälsoteamet uppger att de naturligtvis svarar på eventuella samtal från personalen som arbetar inom denna verksamhet, men att det inte är så vanligt att de hör av sig då eleverna uppges ha andra vårdkontakter och att den personalen som arbetar vid Carpe Diem uppges vara "självgående" och inte vara i behov av de insatser som elevhälsan kan bidra med. Elevhälsoteamet uppger vidare att de inte har möjlighet att arbeta hälsofrämjande och förebyggande på något sammanhållet sätt inom Carpe diem då eleverna befinner sig på annan plats, och för vissa funktioner/kompetenser inom elevhälsan är dagarna fulltecknade av det arbete som bedrivs gentemot Fischerströmskas övriga elever och att de helt enkelt inte har tid att även arbeta gentemot eleverna inom Carpe Diem.

De lärare som arbetar inom Carpe Diems verksamhet uppger i intervju med Skolinspektionen att de har tillgång till elevhälsan vid Fischerströmska, men att de oftast hanterar de behov som uppstår själva inom arbetslaget. De bekräftar således elevhälsans utsago gällande ett konsultativt arbetssätt där man först i händelse av händelse utöver det vanliga kontaktar elevhälsan.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att elevhälsan inte används för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande för att stödja alla elevers utveckling mot utbildningens mål. Då inte alla skolans elever ges möjlighet att få ett hälsosamtal och då elever inom Carpe Diem inte omfattas av något elevhälsoarbete som är hälsofrämjande och förebyggande används elevhälsan inte på ett sätt som till fullo uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlskrona kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat samt att uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.

Se till att rektor utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ansvarar rektorn för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa

upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och lärare. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Såväl uppföljningen av skolenhetens resultat och beslut om nödvändiga förbättringsåtgärder ska dokumenteras.

Av intervjuer med lärare och framkommer att de inte har kännedom huruvida skolans resultat följs upp på något samlat övergripande sätt. De intervjuade lärarna uppger att rektor inte efterfrågar några resultat från dem i egenskap av undervisande lärare, och det är deras uppfattning att det inte är tydligt vad de utvecklingsinsatser som genomförts på skolan bottnat i, utan att de mer utförs av en tillfällighet snarare än en metod för att möta ett konstaterat utvecklingsbehov på skolenheten. Lärarna uppger att det är rektor som skriver ett slags kvalitetsredovisning som redovisas till huvudmannen, men att de inte vet vad denna grundar sig på eftersom de inte är delaktiga i detta arbete. De intervjuade lärarnas utsaga bekräftas av elevhälsoteamet som uppger att skolledningen förmodligen hanterar någon slags uppföljning, men att det saknas insyn för skolans övriga professioner i detta arbete och att det inte heller efterfrågas något underlag från elevhälsan när rektor ska utvärdera verksamheten. Elevhälsan uppger att de inte har kännedom om skolan har några prioriterade utvecklingsområden.

Enligt biträdande rektorer har skolan nyligen börjat arbeta med ett nytt system för systematiskt kvalitetsarbete och detta uppges ännu inte vara helt implementerat och att man därmed är "mellan system". Biträdande rektorer uppger att den kvalitetsredovisning som man tidigare i huvudsak arbetat med i för liten utsträckning analyserade resultaten av den undervisning som bedrevs vid skolan. Rektor uppger att hen skriver en verksamhetsrapport varje år som sedan skickas in till huvudmannen.

Enligt rektor är det svårt att följa upp resultat på gruppnivå inom introduktionsprogrammen eftersom utbildningen i många fall utformas för varje enskild elev och att hen inte heller erbjudits någon ledning från huvudmannen hur en sådan uppföljning skulle kunna genomföras. Rektor ger även uttryck för i intervjun för viss osäkerhet gällande vilka som är skolans prioriterade utvecklingsområden, och att i de fall något sådant kan beskrivas har detta tillkommit ur ett antagande som baseras på ett särskilt intresse inom personalgruppen eller att man följt nationell debatt gällande läget i den svenska skolan i allmänhet snarare än man faktiskt identifierat ett behov inom den egna verksamheten. Rektor uppger att huvudmannen inte gett någon respons på den verksamhetsrapport som skickats in.

I samband med tillsynsbesöket begär Skolinspektionen att få ta del av det senast upprättade dokumenterade kvalitetsarbetet. I detta dokument, benämnt verksamhetsrapport finns en sammanställning av hur många betyg som satts inom ramen för behörighetsgivande undervisning i grundskoleämnen samt antal betyg på nationella gymnasiekurser. Det finns också uppgifter som antal elever och hur länge de varit inskrivna på något introduktionsprogram. Detta underlag analyseras dock inte, och rapporten i övrigt har en beskrivande ansats där det tydligt framhålls att det inte går att göra en enhetlig uppföljning då varje elev endast kan jämföras med sig själv. I dokumentet saknas således en analys av förbättringsområden och beslut om förbättringsinsatser vilket även styrker den bild som lämnas av lärare, elevhälsa, och rektor vid intervjuer där det framgår att skolan har brister i sitt arbete med att följa upp och analysera sina resultat.

I samband med kommunikering av sakuppgifter inför upprättande av detta beslut uppger huvudmannen att Fischerströmska gymnasiet har anvisade nyckeltal som ska stödja en uppföljning av verksamheten, och att dessa utarbetats i samarbete med skolan. Huvudmannen uppger vidare att det av verksamhetsrapporten ska framgå vad skolenheten kommit fram till i sin analys gällande hur skolenheten ska arbeta vidare i sitt arbete mot såväl de nationella målen som de mål som fastställts av huvudmannen.

Av utredningen framgår således att det på Fischerströmska gymnasiet ännu inte görs en uppföljning av skolenhetens resultat i alla delar och att det därmed inte görs någon fullständig analys och därför inte finns något underlag för beslut om nödvändiga förbättringsåtgärder. Enligt skolförfattningarna är syftet med introduktionsprogram att förbereda eleven för studier på nationellt gymnasieprogram eller ett arbete, och det är därför angeläget att kartlägga och analysera i vilken utsträckning verksamheten når upp till dessa nationella mål. Förutom uppföljning av kunskapsresultat kan det även vara av vikt att analysera genomströmningen, dvs. hur länge eleverna är inskrivna på ett introduktionsprogram och vart de tar vägen sedan.

Av tillsynen framkommer att en sådan analys inte heller görs vid Fischerströmska gymnasiet. Utredningen visar sammantaget att lärare och övrig personal såsom elevhälsa inte heller deltar i skolans systematiska kvalitetsarbete och att rektorn därmed saknar värdefullt underlag och insyn i skolans kärnprocesser vilket avsevärt försvårar möjligheten att identifiera förbättringsområden som skolan behöver arbeta med för att förbättra sin samlade måluppfyllelse. Skolinspektionen bedömer således att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskrona kommun att **senast den 5 oktober 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Det saknas en av huvudmannen upprättad plan för introduktionsprogrammen som anger utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll.

Författningar

10 kap. 8§ och 16 kap. 21§ skollagen

17 kap. 7§ första stycket skollagen

6 kap. 8§ gymnasieförordningen, kursplaner och ämnesplaner

Åtgärder

Se till att utbildning på introduktionsprogram på introduktionsprogram följer en plan som upprättats av ansvarig huvudman. Denna plan ska ange utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Inom varje introduktionsprogram kan det erbjudas undervisning i grundskoleämnen och gymnasiekurser.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ska utbildning på introduktionsprogram följa en plan som upprättats av ansvarig huvudman. Denna plan ska ange utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Inom varje inriktning på introduktionsprogram kan det erbjudas såväl undervisning i grundskoleämnen som gymnasiala kurser.

Såväl rektor och biträdande rektor som elevhälsoteam och lärare uppger i intervju att det saknas en plan för introduktionsprogram i Karlskrona kommun.

Enligt rektorn har man på skolan organiserat sin verksamhet utifrån vad som verkat lämpligt, och att man efterfrågat ledning från huvudmannen i samband med gymnasiereformen 2011 då introduktionsprogram skulle erbjudas, men att man inte fått några styrande direktiv kring hur utbildningen skulle anordnas. Rektorn uppger vidare att det diskuterats en tänkt arbetsordning som innebär att en tjänsteman från förvaltningen ska arbeta fram en struktur för introduktionsprogrammen tillsammans med skolan, men detta har ännu inte verkställts.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det saknas en plan för introduktionsprogrammen i kommunen. För introduktionsprogrammen finns endast nationellt fastställda målsättningar med utbildningarna, men det är sedan upp till respektive huvudman att upprätta en plan för hur utbildningen ska bedrivas så att dessa målsättningar kan omsättas i praktiken. Genom att Karlskrona kommun underlåtit att upprätta en sådan plan har skolan saknat viktig ledning i hur utbildningen på introduktionsprogram ska planeras och genomföras. Utifrån ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att det saknas en av huvudmannen upprättad plan för introduktionsprogrammen som anger utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Beslut

2015-06-05

26 (29)

Dnr 43-2014:7974

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom detta bedömningsområde.

Beslut

2015-06-05

27 (29)

Dnr 43-2014:7974

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Josefine Esbjörnsson
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Fischerströmska gymnasiet

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Fischerströmska gymnasiet

Fischerströmska Gymnasiet är beläget i de centrala delarna av Karlskrona. Ytterligare två andra kommunala gymnasieskolor ligger i nära anslutning och delar av lokalerna är gemensamma för de olika skolenheterna. Skolan leds av en rektor och två biträdande rektorer. Undervisningslokalerna är i huvudsak förlagda på ett separat våningsplan, längst upp i ett sexvåningshus. Fischerströmska Gymnasiet anordnar utbildning på introduktionsprogram och läsåret 2014/2015 erbjuds 3 inriktningar; språkinträdning, individuellt alternativ, och yrkesinträdning. Totalt omfattar verksamheten vid tidpunkten för tillsynen 130 elever, men enligt uppgift från rektorn kan detta antal variera och förändras med kort varsel då elevpopulationen uppges vara rörlig. Merparten av eleverna finns inom inriktningen språkinträdning, och enligt uppgifter från skolan har elevantalet inom denna utbildning kraftigt ökat.

Till skolenheten hör också Carpe Diem som är en verksamhet som riktar sig till elever som har svårigheter på grund av ett neuropsykiatriskt funktionshinder, såsom till exempel autism eller ADD. Eleverna erbjuds att läsa en inriktning på introduktionsprogram för att uppnå behörighet till nationellt program. Eleverna kan också läsa delar av ett valt nationellt program inom ramen för Carpe Diems verksamhet som en insats avseende särskilt stöd. Detta erbjudande står även öppet för elever från andra kommuner. Vid tidpunkten för tillsynen har Carpe Diem 12 elever som har Karlskrona som hemkommun samt 5 "satellitelever" från andra kommuner. Dessa "satellitelever" är inskrivna på en gymnasieskola i sin hemkommun, men läser vissa kurser i Carpe Diems regi. Enligt uppgift från såväl lärare som skolläning behåller dessa elever sin hemskoletillhörighet och rektor för dessa elever är den som hör till hemskolan. Rektor för Fischerströmska gymnasiet är rektor för övriga 12 elever inom Carpe Diem.